

ส่วนที่ 2 บทคัดย่อหรือสรุปย่อของหลักสูตร เพื่อประโยชน์ในการสืบค้น (ภาษาไทย/อังกฤษ)

2.1 บทคัดย่อหรือสรุปย่อของหลักสูตร*

ผลิตภาพแรงงาน เป็นปัจจัยสำคัญที่สุดในการปรับปรุงประสิทธิภาพของการผลิตในทุกภาคส่วน รวมถึงการเกษตรกรรมด้วย ปัจจัยหลักสองประการที่สามารถส่งผลต่อผลิตภาพแรงงาน คือ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และการปรับปรุงการศึกษาและการฝึกอบรม แม้ว่าการฝึกอบรมและการศึกษาที่มุ่งเน้นการเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรและเทคโนโลยีจะถูกนำโดยรัฐบาล องค์กรพัฒนาเอกชน และสหกรณ์เกษตรกร แต่ความท้าทายคือเกษตรกรส่วนใหญ่ในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกดำเนินงานในขนาดเล็กมีการเข้าถึงและโอกาสสำหรับการฝึกอบรมน้อย นอกจากรูปแบบการฝึกอบรมในระดับประเทศและระดับภูมิภาคแล้ว โรงเรียนเกษตรกรที่ขับเคลื่อนโดยชุมชน (Community-driven Farm Schools) ยังเป็นทางเลือกที่มีประสิทธิภาพ เกษตรกรรวมถึงโรงเรียนมีโอกาสที่จะได้รับการสนับสนุนและบริหารโดยชุมชนท้องถิ่น โดยใช้เกษตรกรท้องถิ่นที่มีประสบการณ์เป็นผู้ฝึกอบรมหรือวิทยากร โอกาสในการฝึกอบรมนี้ยังช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์ในชุมชนและดึงดูดและรักษาเยาวชนในธุรกิจชนบทที่ยั่งยืน ขอบเขตของโรงเรียนเกษตรกรที่ขับเคลื่อนโดยชุมชน ได้ขยายตัวขึ้นอีกด้วยความก้าวหน้าล่าสุดในด้านเกษตรกรรมอัจฉริยะ การประกอบการเกษตร และความยั่งยืน

องค์การเพิ่มผลผลิตแห่งเอเชีย Asian Productivity Organization (APO) ได้ร่วมมือกับกระทรวงเกษตร สาธารณรัฐอินโดนีเซีย จัดอบรมในหลักสูตร Training Course on Building Community-driven Farm Schools (CDFS) ให้ความรู้กับผู้แทนจากประเทศสมาชิก APO จำนวน 30 คน จาก 17 ประเทศ โดยมีเป้าหมายเพื่อเพิ่มผลผลิตของเกษตรกรรายย่อยผ่าน โรงเรียนเกษตรกรที่ขับเคลื่อนโดยชุมชน สามารถส่งผลเชิงบวกต่อผลผลิต

ทางการเกษตรและปรับปรุงสวัสดิการของชุมชนได้ โดยให้ความรู้และทักษะใหม่ๆ แก่เกษตรกร ส่งเสริมการปฏิบัติทางการเกษตรอย่างยั่งยืนและปรับปรุงการเข้าถึงทรัพยากรและตลาด ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ขับเคลื่อนโดยชุมชนและสามารถเชื่อมโยงเครือข่ายเกษตรกรกับชุมชนและช่วยให้เกษตรกรกลายเป็นสมาชิกที่มีบทบาทในการพัฒนาชุมชน

ส่วนที่ 3 ข้อมูลที่ได้รับจากการศึกษา ฝึกอบรม ดูงาน ประชุม/สัมมนา ปฏิบัติการวิจัย และการไปปฏิบัติงาน ในองค์การระหว่างประเทศ

3.1 วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อนำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับโรงเรียนเกษตรกรที่ขับเคลื่อนโดยชุมชน (Community-driven Farm Schools: CDFS)
- 2) เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์เกี่ยวกับองค์ประกอบสำคัญของการฝึกอบรมจากแนวทางปฏิบัติที่ดีของประเทศสมาชิก APO
- 3) เพื่ออภิปรายเกี่ยวกับปัจจัยความสำเร็จและแนวทางการเผยแพร่ต้นแบบที่ดีของ โรงเรียนเกษตรกรที่ขับเคลื่อนโดยชุมชน (Community-driven Farm Schools: CDFS)

3.2 เนื้อหาที่เป็นสาระสำคัญในเชิงวิชาการ ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

ไม่น้อยกว่า 1 หน้ากระดาษ A4 (หากมีรายงานฯ แยกต่างหากโปรดแนบไฟล์ PDF ขนาดไม่เกิน 5 MB ส่งด้วย)

- 1) สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ข้อ 1 เพื่อนำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับโรงเรียนเกษตรกรที่ขับเคลื่อนโดยชุมชน (Community-driven Farm Schools: CDFS) และข้อ 2 เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์เกี่ยวกับองค์ประกอบสำคัญของการฝึกอบรมจากแนวทางปฏิบัติที่ดีของประเทศสมาชิก APO

โดยโครงการ Training Course on Building Community-driven Farm Schools (CDFS) ระหว่างวันที่ 10-14 มิถุนายน 2567 ณ ยอร์คจากร์ตา สาธารณรัฐอินโดนีเซีย จัดขึ้นโดยมีรูปแบบการดำเนินการที่หลากหลาย ได้แก่ การบรรยาย การนำเสนอกรณีศึกษาโดยผู้เข้าร่วมโครงการแต่ละประเทศ การระดมสมอง และการเยี่ยมชมหน่วยงานที่มีการใช้รูปแบบตัวอย่างโรงเรียนเกษตรกรที่ขับเคลื่อนโดยชุมชน โดยในส่วนของบรรยายประกอบด้วยหัวข้อต่าง ๆ ในการอบรมหลักสูตร Building Community-Driven Farm Schools (CDFS) ผู้จัดมุ่งเน้นการถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับเกษตรกรโดยเน้นชุมชนในท้องถิ่นเป็นหลักในการจัดการรูปแบบโรงเรียนเกษตรกรผ่านรูปแบบการบรรยายโดยวิทยากรผู้เชี่ยวชาญตามหัวข้อโมดูลการอบรมที่มีเนื้อหาที่เป็นประโยชน์ ศึกษาดูงานจากชุมชนที่มีการจัดรูปแบบการเรียนรู้ตามแบบโรงเรียนเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จ รวมถึงการแบ่งปันประสบการณ์จากกรณีศึกษา (Country Paper) ของประเทศสมาชิก ได้แก่ อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ อินเดีย และไทย และแบ่งกลุ่มทำงานเพื่อแลกเปลี่ยนมุมมองความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมอบรมตลอดระยะเวลาการอบรม จำนวน 6 กลุ่มๆ ละ 5 คน ได้แก่

1. กลุ่ม GARUDA ผู้เข้ารับการอบรมจากประเทศ อินเดีย บังกลาเทศ เวียดนาม อินโดนีเซีย
2. กลุ่ม C.L.M.I ผู้เข้ารับการอบรมจากประเทศ มาเลเซีย กัมพูชา ลาว อินโดนีเซีย
3. กลุ่ม NIMP Group ผู้เข้ารับการอบรมจากประเทศ ฟิลิปปินส์ เนปาล มองโกเลีย อินโดนีเซีย
4. กลุ่ม ISLAND ผู้เข้ารับการอบรมจากประเทศ ไทย เกาหลีใต้ ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย
5. กลุ่ม GOLDY Group (GG) ผู้เข้ารับการอบรมจากประเทศ ปากีสถาน ศรีลังกา มาเลเซีย อินโดนีเซีย
6. กลุ่ม DRAGON ผู้เข้ารับการอบรมจากประเทศ ไทย ฟิลิปปินส์ ไต้หวัน ตุรกี อินโดนีเซีย

ภาคบรรยาย

โดยผู้จัดการอบรมได้กำหนดเนื้อหาการบรรยายออกเป็น 4 โมดูลๆ ละ 1 วัน (ตามตารางที่ 1) เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมได้เข้าใจเบื้องต้น และเข้าใจถึงแนวทางปฏิบัติตามลำดับขั้นตั้งแต่ต้นทางจนถึงปลายทาง เพื่อนำไปปรับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีเนื้อหา ดังนี้

1) ผู้บรรยายประกอบด้วย

 <p>Mr. Basuki Setiabudi Community Empowerment Specialist Indonesia</p>	 <p>Dr. Sunil Pareek Sciences National Institute of Food Technology Entrepreneurship and Management (NIFTEM) India</p>	 <p>Ms. Nina Resplandor President Myriad Farms Agri-Business Skills Training and Assessment Center, Inc. Philippine</p>	 <p>Ms. Sayumporn Thinmathurot Community Development Office of Samutsongkhram Thailand</p>	 <p>Mr. Rizal Fahreza Young Agripreneur Ambassador – EPTILU Founder Indonesia</p>
--	---	--	---	--

ผู้บรรยายแต่ละท่านเป็นตัวแทนของแต่ละประเทศ ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการถ่ายทอดแนวทางในการพัฒนาโรงเรียนเกษตรกรที่ขับเคลื่อนโดยชุมชน มาจากตัวแทนประเทศอินโดนีเซีย อินเดีย ฟิลิปปินส์ และไทย เพื่อแบ่งปันเกี่ยวกับประวัติ ความคิดริเริ่ม นโยบาย ผู้ก่อตั้ง กรอบแนวคิด บุคคลที่เกี่ยวข้อง และความสำเร็จของแนวทางในการพัฒนาโรงเรียนเกษตรกรที่ขับเคลื่อนโดยชุมชน ของแต่ละประเทศที่มีความเหมือนหรือแตกต่างกัน เพื่อสร้างเป็นแนวทางการเผยแพร่ต้นแบบที่ดีของ โรงเรียนเกษตรกรที่ขับเคลื่อนโดยชุมชน (Community-driven Farm Schools: CDFS)

2) เนื้อหาภาคบรรยาย

ตารางที่ 1 กำหนดการอบรม

วันที่/โมดูล/ดูงาน	เนื้อหา	ผู้บรรยาย
วันที่ 10 มิ.ย. 2024 / โมดูล 1 Overview of community-based farm school concept/model	ที่มาและภาพรวมของโมเดล โรงเรียนเกษตรกรที่ขับเคลื่อนโดยชุมชนในอินโดนีเซีย อินเดีย ฟิลิปปินส์ และไทย	1. Mr.Basuki Setiabudi 2. Dr.Sunil Pareek 3. Ms.Nina Resplandor 4. Ms.Sayumporn Thinmathurot
วันที่ 11 มิ.ย. 2024 (เช้า) / โมดูล 2 Agronomy Training Program	การฝึกอบรมด้านเกษตรศาสตร์ (แนะนำหลักสูตร ผู้ฝึกอบรม และวิธีการฝึกอบรม) สำหรับเกษตรกรเพื่อเสริมทักษะในการผลิตทางการเกษตรในอินโดนีเซีย อินเดีย ฟิลิปปินส์ และไทย	1. Mr.Basuki Setiabudi 2. Dr.Sunil Pareek 3. Ms.Nina Resplandor 4. Ms.Sayumporn Thinmathurot
วันที่ 11 มิ.ย. 2024 (บ่าย) / โมดูล 3 Agri-entrepreneur Training Program	การพัฒนาศักยภาพทางธุรกิจของเกษตรกรและชุมชน เพื่อสร้างธุรกิจที่ยั่งยืนและเพิ่มมูลค่าผลิตผลทางการเกษตรในอินโดนีเซีย อินเดีย ฟิลิปปินส์ และไทย	1. Mr.Basuki Setiabudi 2. Dr.Sunil Pareek 3. Ms.Nina Resplandor 4. Ms.Sayumporn Thinmathurot
วันที่ 12 มิ.ย. 2024 (เช้า) / โมดูล 4 Smart Technology Training Program	การฝึกอบรมความรู้และทักษะเกี่ยวกับเทคโนโลยีอัจฉริยะที่นำมาใช้ในการผลิต การแปรรูป และการตลาด ในประเทศอินโดนีเซีย อินเดีย ฟิลิปปินส์ และไทย	1. Mr.Basuki Setiabudi 2. Dr.Sunil Pareek 3. Ms.Nina Resplandor 4. Ms.Sayumporn Thinmathurot
วันที่ 12 มิ.ย. 2024 (บ่าย) / ดูงาน 1 Case study on Indonesia CDFS Site 1: Joglo Tani Indonesia	เยี่ยมชมสถานที่ที่ดำเนินโครงการฝึกอบรมการจัดการฟาร์ม และเรียนรู้ว่าโครงการนี้ถูกดำเนินการอย่างไรและให้ประโยชน์แก่ชุมชนอย่างไร	ผู้ดูแลศูนย์ Joglo Tani Indonesia
วันที่ 13 มิ.ย. 2024 (เช้า) / ดูงาน 2 Case study on Indonesia CDFS Site 2: Pawon Gendhis	เยี่ยมชมสถานที่ที่ดำเนินโครงการฝึกอบรม และเรียนรู้ว่าโครงการนี้ถูกดำเนินการอย่างไรและให้ประโยชน์แก่ชุมชนอย่างไร	ผู้ดูแลศูนย์ Pawon Gendhis
วันที่ 13 มิ.ย. 2024 (บ่าย) / ดูงาน 3 Case study on Indonesia CDFS Site 3: Kampung Samberembe	เยี่ยมชมสถานที่ที่ดำเนินโครงการฝึกอบรมการจัดการฟาร์ม และเรียนรู้ว่าโครงการนี้ถูกดำเนินการอย่างไรและให้ประโยชน์แก่ชุมชนอย่างไร	ผู้ดูแลศูนย์ Kampung Samberembe
วันที่ 14 มิ.ย. 2024 / Group Work อภิปราย และนำเสนอผลงาน	เปรียบเทียบโมเดลที่ดำเนินการในประเทศของตน เพื่อหาจุดแข็ง/จุดอ่อนของระบบ และระบุประเด็นสำคัญที่ได้เรียนรู้จากการฝึกอบรมนี้	ผู้เข้าร่วมอบรมทั้ง 6 กลุ่ม

3) สรุปเนื้อหาภาคบรรยาย

โมเดล 1 Overview of community-based farm school concept (CDFS) /model

โมเดลนี้จะบรรยายถึงประวัติความเป็นมา แนวคิด นโยบาย ผู้ก่อตั้ง กรอบแนวคิด บุคคลที่เกี่ยวข้อง ความสำเร็จของและภาพรวมของโมเดลโรงเรียนเกษตรกรที่ขับเคลื่อนโดยชุมชน ในประเทศ อินโดนีเซีย อินเดีย ฟิลิปปินส์ และไทย เพื่อเป็นตัวอย่างของกรอบการดำเนินงาน แนวคิด นโยบาย หน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนาชุมชนในพื้นที่ชนบททางการศึกษาด้านการเกษตร และการใช้เทคนิคการเกษตรที่ยั่งยืน โครงการเหล่านี้มีส่วนร่วมสำคัญในการปรับปรุงคุณภาพชีวิต เสริมความมั่นคงทางอาหาร และสนับสนุนความเข้มแข็งของชุมชนในพื้นที่ชนบท โมเดล CDFS ของแต่ละประเทศสะท้อนถึงวัฒนธรรม การเกษตรท้องถิ่น ความท้าทายทางสิ่งแวดล้อม และบริบททางเศรษฐกิจและสังคมทำให้เห็นภาพได้ว่าวิธีการทำงานและการขับเคลื่อนของชุมชน สามารถนำไปปรับใช้หรือขยายผลได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

โรงเรียนเกษตรกร เริ่มมีการจัดกระบวนการครั้งแรกเมื่อปี ค.ศ. 1989 ณ ประเทศ สาธารณรัฐอินโดนีเซีย เป็นกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม โดยให้เกษตรกรเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ เพื่อให้เกษตรกรได้ร่วมกันคิด ร่วมกันแก้ไขปัญหาแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และสามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเองในกระบวนการผลิตทุกขั้นตอน ตั้งแต่เริ่มปลูกจนกระทั่งเก็บเกี่ยวและหลังเก็บเกี่ยว (Season Long Training) ทั้งนี้ การถ่ายทอดความรู้สู่เกษตรกรตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกรจะหลีกเลี่ยงการบรรยายในลักษณะห้องเรียน รูปแบบการเรียนรู้จะเป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์ โดยการปฏิบัติจริง และเรียนรู้โดยการศึกษาทดลอง เปลี่ยนเกษตรกรจากผู้รับและผู้ยอมรับ โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพดี ผลผลิตคุ้มค่ากับการลงทุน กระบวนการผลิตปลอดภัยต่อเกษตรกรและผู้บริโภค มีการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด เกิดความยั่งยืนทางการเกษตรและไม่ทำให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งแตกต่างจากกิจกรรมส่งเสริมการเกษตรที่ปฏิบัติกันอยู่ดังนี้

- (1) เกษตรกรเข้ารับการอบรมอย่างต่อเนื่องตลอดฤดูกาลเพาะปลูก ตามหลักสูตรที่กำหนด โดยเน้นให้มีการศึกษา ทดลอง วิเคราะห์และตัดสินใจโดยตัวเกษตรกร
- (2) เกษตรกรเป็นผู้จัดทำวัสดุอุปกรณ์ประกอบการเรียน รวมทั้งทำแปลงศึกษาระบบนิเวศ
- (3) แปลงทดลอง (Field Lab) หรือแปลงสำหรับฝึกหัด เรียนรู้ แปลงศึกษา ทดลอง เปรียบเทียบ กิจกรรมต่าง ๆ ที่เกษตรกรต้องการหรือควรจะเรียนรู้

Farmers taking the lead

โมดูล 2 Agronomy Training Program

โมดูลนี้จะบรรยายถึงการแนะนำโปรแกรมฝึกอบรมด้านการเกษตร ซึ่งประกอบด้วย หลักสูตรการฝึกอบรม ผู้ฝึกอบรมและวิธีการฝึกอบรม ผู้เข้าอบรมจะได้เรียนรู้โครงสร้างพื้นฐานของโมดูลการเกษตรกร เพื่อพัฒนาและเสริมสร้างทักษะในการผลิตทางการเกษตร

ซึ่งหลักสูตรจะเกิดจากการวิเคราะห์ปัญหาและความสนใจของเกษตรกร นำมาออกแบบ หลักสูตร การวิเคราะห์ปัญหา (State the problem) เป็นขั้นตอนแรกสุดก่อนที่จะลงมือแก้ปัญหา จุดประสงค์ คือ การทำความเข้าใจกับปัญหาเพื่อแยกให้ออกว่าข้อมูลที่กำหนดมาในปัญหาหรือเงื่อนไขของปัญหาคืออะไร และสิ่งที่ต้องการคืออะไร อีกทั้งวิธีการที่ใช้ในการวิเคราะห์ปัญหาคืออะไร ซึ่งผลที่ได้จะนำมาสู่การออกแบบหลักสูตร

Mr.Basuki Setiabudi Community Empowerment Specialist Indonesia

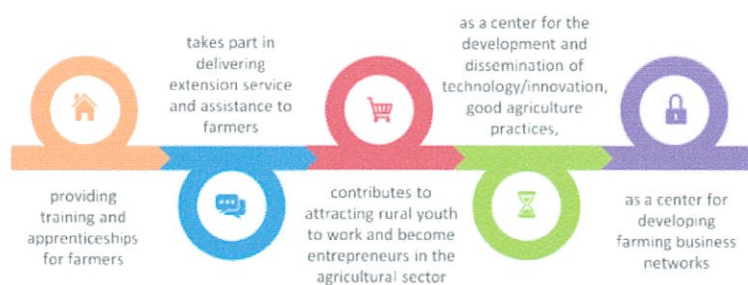
ได้นำเสนอตัวอย่างศูนย์ฝึกอบรมเกษตรกรและชนบทแบบพึ่งพาตนเอง (Pusat Pelatihan Pertanian dan Perdesaan Swadaya หรือ P4S) เป็นโมเดลที่สำคัญของการศึกษาและฝึกอบรมเกษตรกรใน อินโดนีเซีย ที่มีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะของเกษตรกรในด้านการเกษตรผ่านการเรียนรู้ที่ ขับเคลื่อนโดยชุมชนและนำเทคโนโลยีที่ไปใช้ได้จริงในพื้นที่

คุณสมบัติเด่นของ P4S:

1. การเรียนรู้จากประสบการณ์จริง: P4S ใช้แนวทางการฝึกอบรมที่เน้นการเรียนรู้จาก ประสบการณ์จริง ที่สอดคล้องกับความต้องการและสถานการณ์ในท้องถิ่น ทำให้มีความสามารถในการนำไปปฏิบัติได้จริง
2. การพึ่งพาตนเอง โดยมุ่งเน้นการพัฒนาความสามารถของชุมชนให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ ด้านการบริหารจัดการฟาร์ม การพัฒนาสินค้า และการตลาด
3. การเข้าถึงเทคโนโลยีและนวัตกรรม จากการช่วยเร่งการเข้าถึงและการนำเทคโนโลยี ใหม่ ๆ ที่เหมาะสมมาใช้ในการเกษตรและสามารถปรับใช้ได้จริงในพื้นที่
4. การแลกเปลี่ยนความรู้และการสนับสนุน จากการสนับสนุนการแลกเปลี่ยนความรู้ ระหว่างเกษตรกรและการสร้างเครือข่ายในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน
5. การพัฒนาที่ยั่งยืน จากการเรียนรู้และการฝึกอบรมที่มุ่งเน้นการพัฒนาที่ยั่งยืนด้าน เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และสังคม

P4S CONCEPT

In essence, farmers learning from farmers is a learning practice in the farming community that has been going on for a long time and has developed naturally. This farmer learning model is recognized as very effective in achieving learning outcomes.

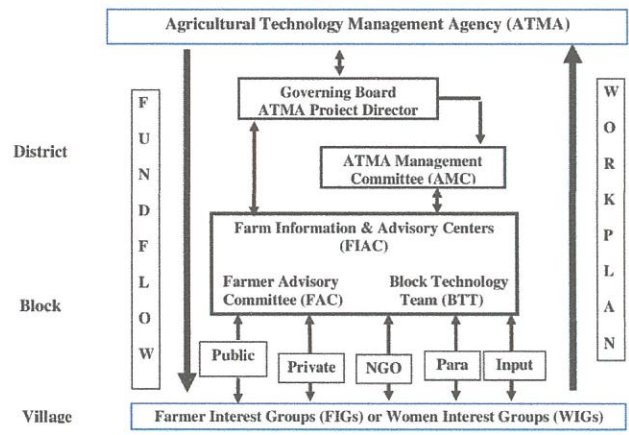
ยกตัวอย่างในประเทศอินโดนีเซีย โรงเรียนเกษตรกรนาข้าว หลังจากการวิเคราะห์ปัญหา และออกแบบหลักสูตร จะมีการจัดโรงเรียนเกษตรกรทุกๆ สัปดาห์ๆ ละ 1 ครั้ง จำนวน 18 สัปดาห์ตามช่วงเวลา

การผลิตข้าวตั้งแต่เตรียมดินจนถึงการเก็บเกี่ยว เพื่อติดตามและเรียนรู้ไปพร้อมการเจริญเติบโตของข้าว จนเกิดเป็นองค์ความรู้ในการพัฒนาการผลิตข้าวของเกษตรกรในโรงเรียนเกษตร

Dr.Sunil Pareek Sciences National Institute of Food Technology Entrepreneurship and Management (NIFTEM) India

นำเสนอหัวข้อการเปลี่ยนแปลงเกษตรกรรมของประเทศอินเดียผ่านโรงเรียนเกษตรกรที่ขับเคลื่อนโดยชุมชน (CDFs) โดยแสดงตัวอย่างของระบบ Agriculture Extension Systems in India ซึ่งเป็นระบบการส่งเสริมการเกษตรที่มีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนเกษตรกรในอินเดีย สำหรับการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรและการจัดการฟาร์ม เพื่อเพิ่มผลผลิตสร้างความมั่นคงด้านอาหารและฐานะทางเศรษฐกิจของเกษตรกรในอินเดีย ระบบการส่งเสริมการเกษตรในอินเดียมีการจัดระดับ ตั้งแต่ระดับรัฐบาลกลาง (Central Level) ระดับรัฐ (State Level) และระดับเขต (District Level) เพื่อให้การสนับสนุนและบริการด้านการเกษตรได้ครอบคลุมพื้นที่และมีประสิทธิภาพ ผ่านกลไกการสนับสนุนการวิจัยและพัฒนา การให้คำปรึกษาด้านเทคนิคจากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อช่วยแก้ไขปัญหาเฉพาะด้านที่เกษตรกร เพื่อให้เกษตรกรเรียนรู้เทคนิคใหม่ๆ และวิธีการที่มีประสิทธิภาพ เช่น สภาพภูมิอากาศ การบริหารจัดการน้ำและทรัพยากรธรรมชาติ การจัดการดินและโรคแมลงศัตรูพืช

วิทยากร ได้อีกตัวอย่าง “ATMA Model” (Agricultural Technology Management Agency Model) ซึ่งเป็นโมเดลการจัดการเทคโนโลยีการเกษตรที่ใช้ในประเทศอินเดีย โดยมีเป้าหมายหลักในการส่งเสริมการนำเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้ในภาคการเกษตร เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องของระบบการขยายงานเก่า และเพิ่มผลผลิตและรายได้ของเกษตรกร โดยมีลักษณะสำคัญ ดังนี้

ATMA Model Extension System

<i>Demand-Driven</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ การตอบสนองตามความต้องการ: ATMA Model มุ่งเน้นการตอบสนองต่อความต้องการที่แท้จริงของเกษตรกร โดยการสำรวจและทำความเข้าใจปัญหาและความต้องการในพื้นที่นั้นๆ ▪ การปรับตัว: การนำเสนอเทคโนโลยีและการสนับสนุนที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและสถานการณ์เฉพาะของแต่ละพื้นที่
<i>Market-Oriented</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ การเชื่อมโยงกับตลาด: การส่งเสริมการเกษตรที่ตอบสนองต่อความต้องการของตลาด เช่น การพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีความต้องการสูงและการช่วยเกษตรกรเข้าถึงตลาด ▪ การวิเคราะห์ตลาด: การทำความเข้าใจตลาดและการปรับผลิตภัณฑ์ตามแนวโน้มและความต้องการของผู้บริโภค
<i>Farmer-Accountable System Activities</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ความรับผิดชอบของเกษตรกร: ระบบที่ให้เกษตรกรมีบทบาทในการตัดสินใจและรับผิดชอบในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร เช่น การวางแผนการผลิตและการจัดการทรัพยากร ▪ การมีส่วนร่วม: การสร้างโอกาสให้เกษตรกรมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจและการวางแผน
<i>Platform for Convergence of Various Agencies:</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ การบูรณาการหน่วยงาน: การสร้างแพลตฟอร์มที่ทำให้หน่วยงานต่างๆ สามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การประสานงานระหว่างหน่วยงานรัฐบาล, องค์กรวิจัย, และองค์กรภาคเอกชน ▪ การแบ่งปันข้อมูลและทรัพยากร: การทำให้ข้อมูลและทรัพยากรถูกแบ่งปันระหว่างหน่วยงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการและการสนับสนุน

แนวทางในการส่งเสริมให้เยาวชนเข้าสู่ภาคการเกษตร คือ โครงการ MAYA (Motivating and Attracting Youth in Agriculture) กระตุ้นและสร้างความสนใจของเยาวชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในภาคการเกษตร ซึ่งเป็นความพยายามที่สำคัญเพื่อแก้ไขปัญหาจำนวนเกษตรกรในการทำเกษตรที่ลดลง ส่งผลทำให้ภาคการเกษตรของอินเดียมีความยั่งยืนและมีความสามารถในการแข่งขันในอนาคต ผ่าน 3 กระบวนการ ดังนี้

1. การเพิ่มจำนวนเยาวชนในภาคการเกษตร: การดึงดูดเยาวชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในภาคการเกษตรช่วยเสริมสร้างความแข็งแกร่งให้กับภาคการเกษตร

2. การพัฒนาความสามารถในการแข่งขัน: การให้การศึกษาและฝึกอบรมช่วยเพิ่มทักษะและความรู้ให้กับเยาวชน ทำให้พวกเขาสามารถแข่งขันได้ในตลาด

3. การสร้างนวัตกรรม: การนำเสนอเทคโนโลยีและวิธีการใหม่ๆ ทำให้เกิดนวัตกรรมในการผลิตนางสาวสุมพร ถิ่นมธุรส นักวิชาการพัฒนาชุมชนปฏิบัติการ สังกัดสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสมุทรสงคราม กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย

นำเสนอภาพรวมของโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ One Tambon One Product (OTOP) ได้นำภูมิปัญญาที่มีอยู่ในแต่ละชุมชนมาพัฒนาและสร้างสรรค์เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีความเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นมาจำหน่ายสร้างรายได้ให้กับชุมชนและประชาชนในท้องถิ่นต่างๆ ในประเทศไทย เป็นการสร้างเศรษฐกิจจากฐานรากให้เข้มแข็ง โดยหน่วยงานภาครัฐให้การสนับสนุนช่วยเหลือด้านความรู้ เทคโนโลยี ทุน การบริหารจัดการ สินค้า การเชื่อมโยงตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ ภายใต้หลักการพื้นฐาน 3 ประการ ได้แก่ 1) ภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่สากล (Local Yet Global) 2) พึ่งตนเองและคิดอย่างสร้างสรรค์ (Self-Reliance-Creativity) และ 3) การสร้างทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Development) โดยเชื่อมโยงกับการทำธุรกิจและผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น ดังนี้

1. การพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีเอกลักษณ์ มีคุณค่า สินค้าน่าสนใจและเป็นที่ต้องการของตลาด
2. การเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ พัฒนากระบวนการผลิต การออกแบบ การใช้วัตถุดิบคุณภาพสูง
3. การมีแผนการตลาดและการโฆษณาที่เหมาะสม ทำให้ผู้บริโภครู้จักและสนใจผลิตภัณฑ์
4. การใช้เทคโนโลยีมาช่วยในกระบวนการผลิต การตลาด และการจำหน่ายสินค้า
5. การสร้างเครือข่ายและความร่วมมือกับร้านค้า ตลาดส่งออก และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
6. การพัฒนาทักษะ จากการอบรมและการพัฒนาทักษะในการผลิต การตลาด และการบริหารจัดการเพื่อเพิ่มความรู้และความสามารถในการทำธุรกิจ

การพัฒนาเครือข่ายองค์ความรู้ KBO (KnowledgeBased OTO) คือ การเชื่อมโยงแหล่งความรู้ในท้องถิ่นเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ OTO ภายใต้การสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ สถาบันการศึกษา ภาคเอกชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีการเสริมสร้างความรู้ และต่อยอดผลิตภัณฑ์ OTO ให้มีอัตลักษณ์ของท้องถิ่น

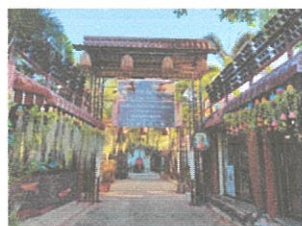
OTOP Academy

Knowledge-Based OTO : KBO

There are currently 7 OTO Academy schools as follows:
 1) OTO Saraburi School
 2) OTO Ang Thong School
 3) OTO Phatthalung School
 4) School OTO Chiang Ma
 5) OTO School Khon Kaen
 6) OTO School Nan
 7) OTO School Phra Nakhon Si Ayutthaya at the OTO OUTLET Center

To promote the KBO knowledge network as a center for providing assistance and support community producer groups to develop their products by coordinating with educational institutions and related production technical agencies.

Ms.Nina Resplandor President Myriad Farms Agri-Business Skills Training and Assessment Center, Inc. Philippine

ได้นำเสนอแนวทางการพัฒนาและหลักสูตรสำหรับพัฒนาเกษตรกร ของ Myriad Farms Agri-Business Skills Training and Assessment Center, Inc. ซึ่งเป็นบริษัทในประเทศฟิลิปปินส์ ที่เปิดหลักสูตรการพัฒนาทักษะด้านธุรกิจการเกษตร โดยให้คำปรึกษาและการฝึกอบรมในภาคการเกษตร เพื่อเสริมสร้างทักษะของเกษตรกรและผู้ประกอบการด้านการเกษตร โดยร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และสถาบันการศึกษา เพื่อการสนับสนุนและพัฒนาทักษะ และการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในการจัดการฟาร์มเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต ซึ่ง Myriad Farms ถือเป็นตัวอย่างการพัฒนาภาคการเกษตรจากตัวเกษตรกรและชุมชนของประเทศฟิลิปปินส์ ผ่านการฝึกอบรมและการพัฒนาทักษะที่มีประสิทธิภาพที่ได้รับการรับรองจากภาครัฐ และยังเป็นหน่วยงานที่ยังมีการบริหารจัดการด้วยตนเอง มีผลิตภัณฑ์และดำเนินธุรกิจเกษตรได้ด้วยตนเอง ซึ่งช่วยให้เกษตรกรและผู้ประกอบการสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและสร้างธุรกิจที่ยั่งยืนได้

โมดูล 3 Agri-entrepreneur Training Program

โมดูลนี้จะบรรยายถึงการแนะนำโปรแกรมฝึกอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถทางธุรกิจของเกษตรกรและชุมชนในชนบท โดยเกษตรกรและชุมชนสามารถนำความรู้และทักษะการเกษตรมาใช้ในการพัฒนาธุรกิจที่เพิ่มมูลค่าและมีความยั่งยืน ตั้งแต่การปลูกพืชแบบหลากหลาย การดำเนินกิจกรรมการเกษตรที่มีความหลากหลายกระบวนการผลิต การแปรรูป การเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตร การเป็นผู้ประกอบการ การเสริมสร้างธุรกิจ การบูรณาการห่วงโซ่คุณค่า การตลาดทางตรงหรือการตลาดดิจิทัล และการพัฒนาธุรกิจเชิงนิเวศที่เกี่ยวข้อง เช่น การท่องเที่ยวและสร้างอัตลักษณ์ให้ชุมชน เพื่อสร้างรายได้และความยั่งยืนในชุมชน

ยกตัวอย่างการพัฒนาสินค้าโดยการสนับสนุนจากภาครัฐ คือ หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ในประเทศไทย ที่มีการส่งเสริมการค้าดำเนินกิจกรรมการเกษตรที่มีความหลากหลายเพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ นำไปสู่การแปรรูป เพื่อการเก็บรักษาและเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตร กลายเป็นการพัฒนา กลุ่มเกษตรกรที่มีการรวมกลุ่มกันเป็นผู้ประกอบการ และเกิดการเสริมสร้างธุรกิจชุมชน และขยายตลาดทางตรงหรือการตลาดดิจิทัลไปสู่ตลาดที่มีมูลค่าสูงขึ้น จนเกิดการพัฒนารัฐกิจเชิงนิเวศที่เกี่ยวข้องทั้งระบบ

Projects and Campaign

OTOP Product Champion

OTOP Product Champion (OPC)

Activities

OTOP Network

OTOP Trader

Objective:

- To classify products
- To set up a product database
- To promote the value of the product
- To encourage the community's and entrepreneurs' participation

The Assessment's based on

- Exportable and Brand Equity
- Continuous Consistent
- Standardization, Quality, and Satisfaction
- Story of Product

นางสาวสยมพร ถิ่นมธุรส นักวิชาการพัฒนาชุมชนปฏิบัติการ สังกัดสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสมุทรสงคราม กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย

นำเสนอโครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์ OTOP เป็นอีกกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้ผลิตผู้ประกอบการ OTOP ให้มีความรู้ความสามารถในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้น มีศักยภาพทางการตลาดเพิ่มขึ้น และเพิ่มช่องทางการตลาดให้กับผลิตภัณฑ์ OTOP มีหลักสูตรการฝึกอบรม ประกอบด้วย การให้ความรู้ด้านการตลาด การออกแบบพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ การสร้างแบรนด์มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน การควบคุมคุณภาพสินค้า และเทคนิคการถ่ายภาพผลิตภัณฑ์ ในด้านการตลาด กรมการพัฒนาชุมชนดำเนินการส่งเสริมทั้งรูปแบบการตลาด Offline เพื่อเพิ่มช่องทางการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ให้กลุ่มผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP มีรายได้เพิ่มขึ้น เช่น การดำเนินงานศูนย์แสดงและจำหน่าย OTOP ตลาดประชารัฐคนไทยยิ้มได้ การจัดแสดงและจำหน่ายในลักษณะงาน Event และรูปแบบการตลาด Online

OTOP Trader

- A middleman who selling the OTOP products.
- Channel to sell the good quality and standard of OTOP Products

Level of OTOP Trader

1. Provincial Level
2. National Level

OTOP Nawatwithi

Connect OTOP to Tourism

- Develop community potential in community-based tourism management
- Develop the potential of OTOP entrepreneurs to promote community-based tourism
- Elevate and develop OTOP products

Online Channels for OTOP Nawatwithi

Mr.Rizal Fahreza Young

Agripreneur Ambassador – EPTILU Founder Indonesia

นำเสนอโมเดลธุรกิจ EPTILU (Fresh-From-Farm) เป็นธุรกิจที่ดำเนินงานในภาคการผลิตของประเทศอินโดนีเซีย ที่มุ่งเน้นการพัฒนาและเสริมสร้างความสามารถให้กับเกษตรกรและชุมชนท้องถิ่น โดยมีขอบเขตการทำงาน ดังนี้

1. การสร้างความร่วมมือ เป็นช่องทางที่ช่วยให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนสนับสนุน และให้คำแนะนำด้านการเกษตรและการตลาด
2. ให้ประสบการณ์การเรียนรู้ จากการมอบโอกาสให้กับนักเรียนหรือชุมชนท้องถิ่นในการศึกษาและพัฒนาเทคนิคการเกษตร
3. การสร้างหมู่บ้านท่องเที่ยว ส่งเสริมนวัตกรรมในการสร้างหมู่บ้านท่องเที่ยว โดยชุมชนรอบๆ จะได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยวในฟาร์มและชุมชนรอบข้าง ช่วยเพิ่มโอกาสทางเศรษฐกิจให้กับชุมชน
4. การพัฒนาและนำนวัตกรรมทางการเกษตรมาใช้ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาพันธุ์พืช และวิธีการผลิตพืชให้ดีขึ้น จากการนำผลงานพัฒนาจากนักวิจัยจากมหาวิทยาลัยต่างๆ มาใช้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต
5. การสร้างผลิตภัณฑ์และแปรรูปจากผลผลิตในฟาร์ม เช่น ผงพริก พริกแห้ง ซอสพริก และพริกแห้งรูปแบบต่างๆ โดยการพัฒนาผลิตภัณฑ์อื่นๆ เป็นส่วนหนึ่งของการส่งเสริมและพัฒนาของธุรกิจขนาดเล็ก (SMEs)
6. การจัดจำหน่าย การรับผลผลิตจากพันธมิตรของกลุ่มสหกรณ์การเกษตรจำหน่ายไปยังตลาดอื่นๆ เช่น การจัดจำหน่ายโดยตรงไปยังตลาดในเมืองหลัก ซูเปอร์มาร์เก็ต และผู้ประกอบการธุรกิจออนไลน์ที่เกี่ยวข้องกับผลผลิตทางการเกษตรที่ปลอดภัย

ซึ่ง EPTILU Farm เป็นตัวอย่างของความพยายามและความร่วมมือจากภาครัฐ เอกชน สถาบันการศึกษา และชุมชนรอบๆ ฟาร์ม ในการพัฒนาภาคเกษตรในอินโดนีเซีย ด้วยแนวทางที่ทันสมัยและมุ่งเน้น การเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าการเกษตร ภายใต้สโลแกน “Fresh-From-Farm” เพื่อการเติบโตอย่างยั่งยืนและการ พัฒนาท้องถิ่น

โมดูล 4 Smart Technology Training Program

โมดูลนี้จะนำเสนอเรื่องของการนำโปรแกรมฝึกอบรมความรู้และทักษะในการใช้เทคโนโลยี อัจฉริยะที่นำมาใช้ในการผลิตการประมวลผล และการตลาด เช่น การใช้โดรน อุปกรณ์ดิจิทัล เซ็นเซอร์และ โทรศัพท์มือถือ ระบบการจัดการข้อมูลที่เชื่อมโยงบนเว็บไซต์ และการตลาดรูปแบบดิจิทัล

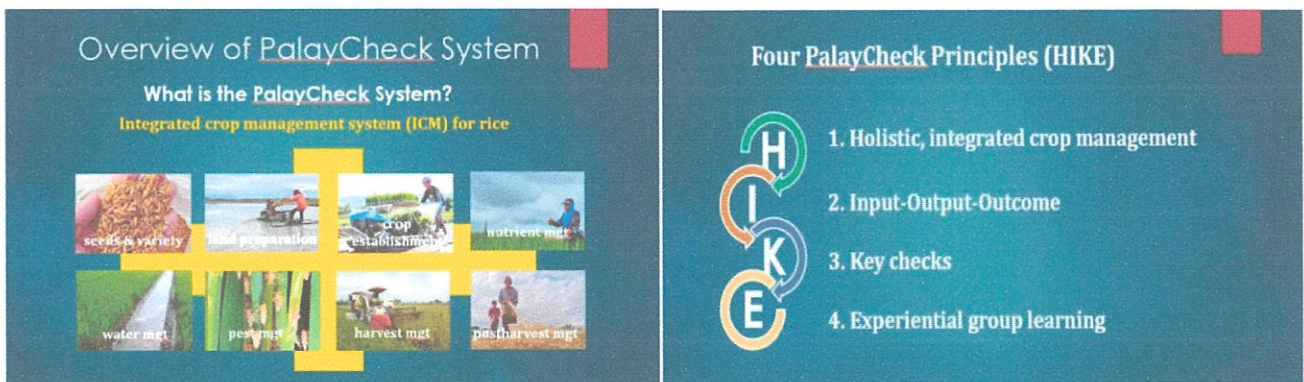
Ms.Nina Resplandor President Myriad Farms Agri-Business Skills Training and Assessment Center, Inc. Philippine

วิทยากรได้ยกตัวอย่าง โครงการ Palay Check System ที่ถูกพัฒนาโดย Department of Agriculture (DA) ร่วมกับ Philippine Rice Research Institute (PhilRice) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งต้องการ ปรับปรุงกระบวนการผลิตข้าวในประเทศฟิลิปปินส์ ด้วยการให้เกษตรกรใช้เทคนิคและวิธีการที่เป็นระบบในการ ปลูกข้าวอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ได้ผลผลิตที่ดีขึ้น โดยเครื่องมือมีองค์ประกอบหลัก ดังนี้

1. การวางแผนและการเตรียมดิน เพื่อให้เหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว เช่น การจัดการน้ำ การปรับปรุงโครงสร้างของดิน และการใช้ปุ๋ยอย่างถูกต้องเหมาะสม
2. การปลูกและการจัดการ เริ่มตั้งแต่การเลือกพันธุ์ข้าวที่มีความทนทานต่อสภาพอากาศและ โรคพืช และการใช้เทคนิคการปลูกที่เหมาะสม
3. การดูแลรักษา เริ่มตั้งแต่การจัดการน้ำอย่างเหมาะสม และการควบคุมโรคและศัตรูพืช
4. การเก็บเกี่ยวและการหลังการเก็บเกี่ยว โดยการเก็บเกี่ยวข้าวในช่วงเวลาที่เหมาะสมเพื่อให้ ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพสูงและใช้เทคนิคจัดการข้าวหลังการเก็บเกี่ยว เช่น การเก็บรักษาและการจัดการกับข้าวเปลือก
5. การประเมินผลและการปรับปรุง โดยมีการติดตามผลลัพธ์ของการผลิตและการประเมิน เพื่อปรับปรุงเทคนิคและกลยุทธ์ในการปลูกข้าวและปรับปรุงกระบวนการผลิต

Palay Check System เครื่องมือที่สำคัญในการช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตข้าวในฟิลิปปินส์ และเป็นส่วนหนึ่งของความพยายามในการพัฒนาภาคการเกษตรให้มีความยั่งยืนและสามารถแข่งขันได้ในตลาดโลกได้โดยหลักปฏิบัติการ PalayCheck 4 ประการ ประกอบด้วย

1. การจัดการพืชแบบองค์รวมและบูรณาการ ซึ่งอิงตามสภาพท้องถิ่นจึงเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อเพิ่มหรือทำให้ผลที่เป็นประโยชน์สูงสุด
2. การป้อน-ผลลัพธ์-ผลกระทบ INPUTS (การปฏิบัติ) ต้องทำให้ได้ผลลัพธ์ที่ดีที่สุดในทุกช่วงของการเจริญเติบโตและในพื้นที่การจัดการ เพื่อให้ได้ OUTPUTS (ผลลัพธ์จากการปฏิบัติ) ที่เหมาะสมที่สุด ซึ่งจะนำไปสู่ OUTCOMES (ผลกระทบรวมของผลลัพธ์ต่อผลผลิต คุณภาพของข้าว ความสามารถในการทำกำไร และสิ่งแวดล้อม)
3. KEY CHECKS (การตรวจสอบหลัก) KEY OUTPUTS หรือผลลัพธ์ที่สำคัญที่สุดในการกำหนดผลผลิต กำไร คุณภาพของข้าว และผลลัพธ์ด้านสิ่งแวดล้อม เป็นเป้าหมายและเกณฑ์เปรียบเทียบเพื่อ ประเมินความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการจัดการแปลงของเกษตรกร
4. การเรียนรู้แบบกลุ่ม เกษตรกรต้องเริ่มต้นจากจุดแข็ง และจุดอ่อนในการปลูกข้าว ซึ่งวิธีที่ดีที่สุดในการทำเช่นนี้ คือ การเรียนรู้แบบกลุ่ม โดยได้รับคำแนะนำจากบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญทางเทคนิค

นางสาวศุยมพร ถิ่นมธุรส นักวิชาการพัฒนาชุมชนปฏิบัติการ สังกัดสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสมุทรสงคราม กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย

โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์ OTOP เป็นอีกกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้ผลิตผู้ประกอบการ OTOP ให้มีความรู้ความสามารถในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้น มีศักยภาพทางการตลาดเพิ่มขึ้น และเพิ่มช่องทางการตลาดให้กับผลิตภัณฑ์ OTOP มีหลักสูตรการฝึกอบรมประกอบด้วย การให้ความรู้ด้านการตลาด การออกแบบพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ การสร้างแบรนด์มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน การควบคุมคุณภาพสินค้า และเทคนิคการถ่ายภาพผลิตภัณฑ์

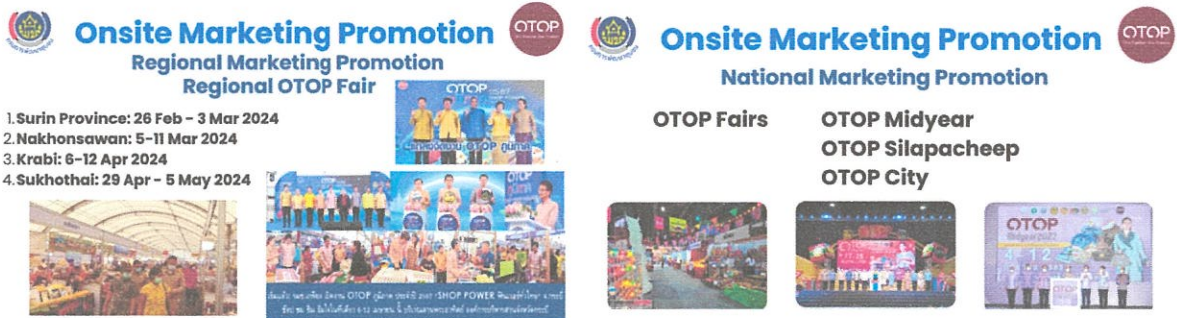
โดย Smart Technology Training Program ที่นำมาใช้ในการพัฒนา OTOP คือ การส่งเสริมการตลาด (Marketing Promotion) ที่มีในทั้งรูปแบบออนไลน์ (Online Marketing Promotion) และรูปแบบหน้าร้านแบบปกติ (Onsite Marketing Promotion)

1. การตลาดแบบออนไลน์ (Online Marketing Promotion) จะมีทั้งในรูปแบบเว็บไซต์ที่เป็นของส่วนกลาง (ภาครัฐ) เว็บไซต์ของผลิตภัณฑ์ (ชุมชน) และเว็บไซต์ที่เป็นตลาดกลางรวบรวมสินค้า (เอกชน) รูปแบบเพจเฟซบุ๊กที่เป็นของส่วนกลาง (ภาครัฐ) เพจเฟซบุ๊กของผลิตภัณฑ์ (ชุมชน) และเพจเฟซบุ๊กที่เป็นตลาดกลาง

รวบรวมสินค้า (เอกชน) และรวมไปถึงแพลตฟอร์มที่อยู่ในรูปแบบแอปพลิเคชัน เช่น Shopee Lazada Line Tiktok ซึ่งเป็นรูปแบบการตลาดที่สามารถเข้าถึงผู้บริโภคได้ทุกช่วงอายุ เข้าถึงได้ทุกที่ สะดวกในการสั่งซื้อ ต้นทุนในการบริหารจัดการที่น้อยกว่า แต่จะมีข้อเสีย คือ การที่ผู้บริโภคอาจจะไม่แน่ใจในตัวสินค้าเนื่องจากการไม่ได้สัมผัสกับสินค้าโดยตรง

2. การตลาดรูปแบบหน้าร้านแบบปกติ (Onsite Marketing Promotion) จากหน้าร้าน OTOPTODAY ของชุมชน ร้านค้า OTOPTODAY แสดงสินค้าระดับจังหวัด และร้านค้าประชารัฐคนไทยยิ้มได้ จากการจัดงานแสดงสินค้าต่างๆ เช่น งานกาชาด งาน OTOPTODAY ระดับจังหวัด งาน OTOPTODAY Fair ซึ่งเป็นรูปแบบการตลาดที่สามารถเข้าถึงผู้บริโภคได้ในตัวสินค้าเนื่องจากสามารถสัมผัสกับวัสดุและความสวยงามของสินค้าได้โดยตรง แต่จะมีข้อเสีย ไม่สะดวกในการสั่งซื้อ และมีต้นทุนในการบริหารจัดการที่มากกว่ารูปแบบออนไลน์

นอกจากนี้การออกแบบสินค้าที่ทันสมัย สวยใส่ได้ง่าย ใช้งานได้หลากหลาย และสะดวกในการบริโภค ก็เป็นอีกหนึ่งปัจจัยสำหรับการนำ Smart Technology มาใช้ในการออกแบบ เพื่อให้สินค้าดึงดูดความสนใจของผู้บริโภค

HRH Sirivannavari has developed and designed royal cloth pattern and gave this pattern to weavers in every region to create unique canvases

Government Officers participate in this project.

Mr.Rizal Fahreza Young Agripreneur Ambassador – EPTILU Founder Indonesia

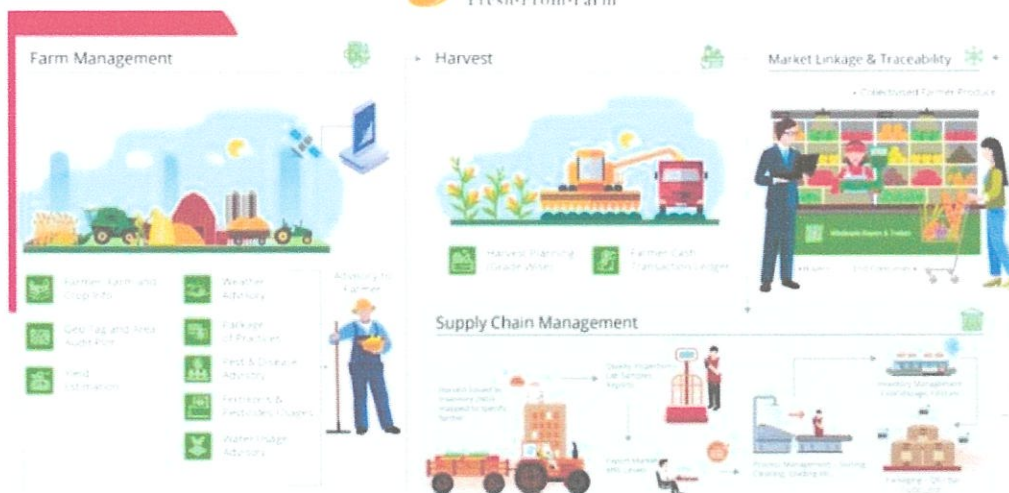
นำเสนอ Smart Technology Training Program ที่นำมาใช้ในการพัฒนาการเกษตร ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ

- ระบบติดตามและจัดการข้อมูล เช่น การใช้เซ็นเซอร์และระบบข้อมูลที่สามารถเข้าถึงผ่านเว็บไซต์เพื่อติดตามและพัฒนาคุณภาพของผลิตภัณฑ์และประสิทธิภาพของฟาร์ม
- การตลาดดิจิทัล เช่น ใช้เครื่องมือตลาดออนไลน์ เพื่อเชื่อมต่อกับลูกค้าและโปรโมทผลิตภัณฑ์
- เทคโนโลยีโลจิสติกส์ เช่น การใช้โดรนและเทคโนโลยีอื่นๆ เพื่อลดความล่าช้าในการจัดส่ง และเพิ่มความแม่นยำในการจัดการห่วงโซ่อุปทาน

โดยผลลัพธ์ที่จะตามมาในการพัฒนาสินค้าเกษตร คือ

- ผลิตภัณฑ์สดใหม่และมีคุณภาพสูง จากการรักษาคุณภาพของผลิตภัณฑ์ตั้งแต่ฟาร์มจนถึงมือของผู้บริโภค “Fresh-From-Farm”
- เพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกร จากการเพิ่มช่องทางการตลาด (ตลาดออนไลน์และส่งสินค้าโดยตรงถึงผู้บริโภค) และลดต้นทุนในการจัดการ (ลดคนและลดขั้นตอนในการปฏิบัติ)
- การเกษตรที่ยั่งยืน จากการใช้เทคโนโลยีที่ช่วยลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต ซึ่งตอบโจทย์กับกระแสการลดผลกระทบจากการผลิตสินค้าเกษตรที่มาจากการใช้ทรัพยากรเกินความจำเป็นและสร้างผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม

1.2.2 การศึกษาดูงาน

เป็นกิจกรรมเยี่ยมชมสถานที่ที่ดำเนินการโครงการฝึกอบรมฟาร์ม และเรียนรู้วิธีการที่โครงการนี้ ถูกดำเนินการและให้ประโยชน์แก่ชุมชน ช่วยให้ผู้ใช้รับการอบรมได้รับความรู้ ความเข้าใจ ช่วยกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันและเปิดมุมมองการเรียนรู้ในสิ่งใหม่ๆ รวมทั้งแลกเปลี่ยนประสบการณ์และนำไปปรับใช้ในงานต่อไป ดังนี้

จุดที่ 1: Joglo Tani, Monumen Kebangkitan

"Joglo Tani" เป็นสถานที่หรือศาลาเรียนรู้ของชุมชนในด้านการเกษตร โดยพื้นที่ Joglo Tani จะมีปราชญ์ของชุมชนผู้ซึ่งมีความรู้ในเรื่องการเกษตรที่สามารถถ่ายทอดให้กับผู้ที่สนใจได้ สามารถปรับเปลี่ยนพื้นที่ให้ใช้ประโยชน์ในหลายด้านโดยเฉพาะด้านการเกษตรหรือกิจกรรมชุมชน ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางสำหรับการเรียนรู้ด้านการเกษตรและช่วยส่งเสริมการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมการเกษตรของคนในชุมชน โดยในพื้นที่ขนาดประมาณ 2 ไร่นี้มีบทบาทสำคัญในการพัฒนารูปแบบการเกษตรแบบผสมผสาน (Integrated Farming) ที่มีการปลูกข้าว พืชสวน พืชไร่ พืชผัก และเลี้ยงสัตว์ โดยกิจกรรมในพื้นที่นี้จะมีการเกี่ยวคู่กันอย่างเป็นวงจร เช่น การปลูกพืชผัก ไร่ทาน ผักที่เหลือนำไปเลี้ยงเป็ด แพะและวัว นำไข่เป็ดมาเป็นอาหาร นำนมแพะมาเป็นอาหาร นำมูลเป็ด แพะและวัว ไปเป็นปุ๋ยสำหรับการปลูกพืช มีการทำนาข้าวและเลี้ยงปลาไปด้วย โดยปลานอกจากจะเป็นอาหารหลังจากเก็บเกี่ยวข้าวแล้วปลายังช่วยในการควบคุมศัตรูพืชในนาข้าวได้ด้วย ซึ่งเป็นกระบวนการในการพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืนและลดการทำลายระบบนิเวศน์

จุดที่ 2: Pawon Gendis, Kulon Progo, Yogyakarta

"Pawon Gendis" เป็นหมู่บ้านที่มีความคิดในขับเคลื่อนชุมชนด้วยการรวมกลุ่มกันเพื่อทำกิจกรรมในรูปแบบที่คล้ายของไทย คือ กลุ่มวิสาหกิจชุมชน (Social Enterprise) ซึ่งมีเป้าหมายในการเสริมสร้างพลังศักยภาพสตรีและการพัฒนาชุมชน โดยกลุ่มดำเนินธุรกิจการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากโกโก้ โดยผลผลิตโกโก้ได้มาจากการรับซื้อจากกลุ่มเกษตรกรท้องถิ่นในพื้นที่ และนำมาแปรรูปผลิตภัณฑ์ต่างๆ เช่น ช็อกโกแลตบาร์ ผงโกโก้ และกอลาแม ช็อกโกแลต จำหน่ายในรูปแบบหน้าร้าน ขายส่ง และขายออนไลน์ รวมไปถึงมีกิจกรรมเสริมจากการเลี้ยงผึ้งสำหรับจำหน่ายน้ำผึ้งปลอดภัยคุณภาพ และร้านขายอาหารและเครื่องดื่มสำหรับเป็นสถานที่โชว์และจำหน่ายสินค้า สินค้า เพื่อให้เกิดการจ้างงานของคนในชุมชนตลอดทั้งปี โดยผู้ก่อตั้งมีเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนให้อยู่ดีกินดีขึ้นอย่างยั่งยืน โดยไม่ได้แสวงหากำไรสูงสุด แต่มีเป้าหมายหลักเพื่อพัฒนา ช่วยเหลือสังคมและ

สิ่งแวดล้อมในชุมชน เพื่อให้ธุรกิจสามารถพึ่งพาตนเองได้และดำเนินกิจการได้อย่างยั่งยืน ในขณะที่เดียวกันได้พัฒนาให้เป็นสถานที่ศึกษาดูงานและแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน (Educational tourism) ได้

จุดที่ 3: Kampung Mina Padi, Sleman, Yogyakarta

Kampung Mina Padi ศูนย์การเรียนรู้มินาปาดี มีลักษณะที่คล้ายกับJoglo Tani ที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนารูปแบบการเกษตรแบบผสมผสาน (Integrated Farming) โดยได้รับการสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมในช่วงแรกจากภาครัฐ แล้วพัฒนาแนวทางพัฒนาและพึ่งพาตนเอง จนกลายเป็นตัวอย่างศูนย์ฯ ที่ประสบความสำเร็จในการเพิ่มศักยภาพทางการเกษตร โดยมีกิจกรรมการเกษตรหลักจากการเพาะปลูกพืช เช่น นาข้าว แตงกวา และพริก ร่วมกับกิจกรรมการเกษตรรองจากการเลี้ยงปลา ซึ่งเป็นกลยุทธ์เพื่อเพิ่มผลผลิตและมูลค่าจากการใช้พื้นที่ที่จำกัด ส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจของชุมชน จากการแปรรูปจำหน่าย เช่น ปลากรอบ น้ำพริก เป็นต้น และการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร สร้างมูลค่าเพิ่มผลผลิตสินค้าเกษตรและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

2) สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ข้อ 3 เพื่ออภิปรายเกี่ยวกับปัจจัยความสำเร็จและแนวทางการเผยแพร่ต้นแบบที่ดีของ โรงเรียนเกษตรกรที่ขับเคลื่อนโดยชุมชน (Community-driven Farm Schools: CDFS)

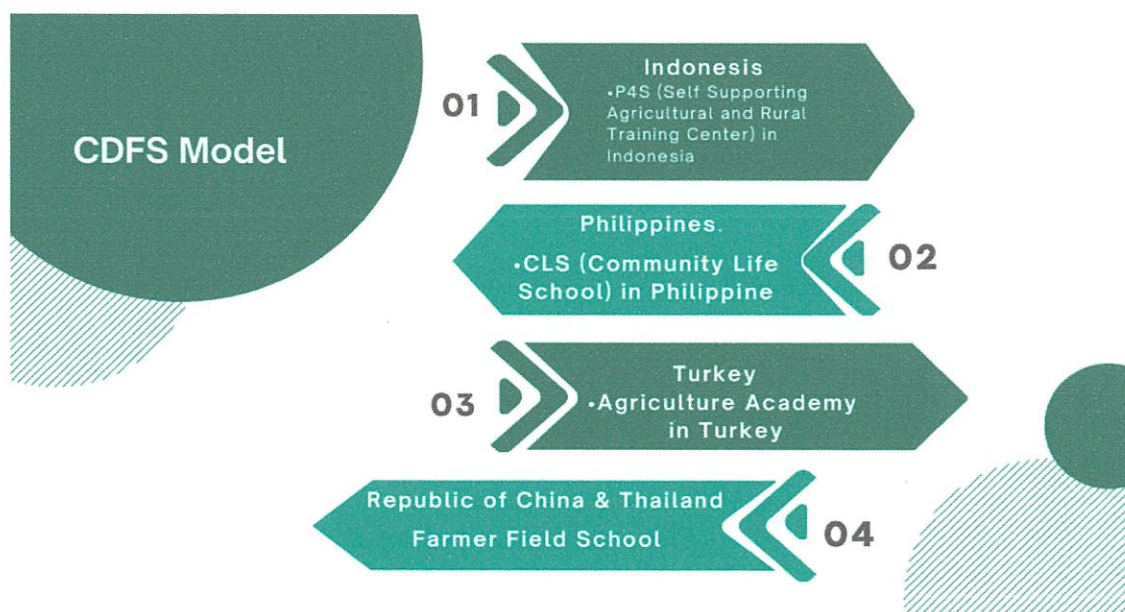
กิจกรรมกลุ่ม (Group Discussion)

ผู้เขียนรายงานได้รับการจัดกลุ่มให้อยู่ในกลุ่มที่ 6 ชื่อกลุ่ม DRAGON ในระหว่างการทำกิจกรรมกลุ่ม ได้มีการแลกเปลี่ยนมุมมองความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานะ CDFS ของประเทศสมาชิกในกลุ่ม (ตารางที่ 2) ซึ่งมีปัจจัยที่เป็นอุปสรรคและความท้าทายในการดำเนินงาน ได้แก่ 1) การประสานงานและความร่วมมือ 2) งบประมาณและการสนับสนุนทางการเงิน 3) เครือข่ายเกษตรกร และ 4) ทักษะความรู้และการถ่ายทอดองค์ความรู้

1) สมาชิกกลุ่ม 6 DRAGON ประกอบด้วย

2) สถานการณ์โรงเรียนเกษตรกรที่ขับเคลื่อนโดยชุมชน ของแต่ละประเทศที่ยังดำเนินงานอยู่ โดยจะมีลักษณะรูปแบบการดำเนินงานของแต่ละประเทศจะมีแตกต่างกัน แต่มีเป้าหมายเดียวกัน คือ การพัฒนาการเกษตรในท้องถิ่นให้ดีขึ้น

3) ประโยชน์ของโรงเรียนเกษตรกรที่ขับเคลื่อนโดยชุมชน คือ (1) การพัฒนาการเกษตรเพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร (2) ปรับปรุงความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตของเกษตรกรให้ดีขึ้น (3) เสริมสร้างทุนทางสังคมเพื่อใช้ในการพัฒนาสู่ความยั่งยืน (4) การพัฒนาที่ยั่งยืน

4) ปัญหา/ความท้าทาย และข้อค้นพบในการแก้ไขปัญหา

(1) ปัญหาการขาดความตระหนักรู้และความสำคัญของโรงเรียนเกษตรกร แก้ไขโดยการให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับโรงเรียนเกษตรกรผ่านการจัดกิจกรรมอบรม และการสร้างการรับรู้ผ่านเกษตรกรรุ่นใหม่

(2) ปัญหาการขาดความสนใจในกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร แก้ไขโดยการนำเสนอตัวอย่างที่ดีที่ประสบความสำเร็จในการจัดกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร ผ่านสื่อสังคมและสื่อโซเชียลมีเดีย

(3) ปัญหาการขาดเงินทุนในจัดกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร แก้ไขโดยการสนับสนุนสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำจากธนาคารรัฐและเอกชน และสนับสนุนบริษัทที่ส่งเสริมการจัดกระบวนการและรับผิดชอบต่อสังคม

(4) ปัญหาการขาดการบูรณาการข้อมูลโรงเรียนเกษตรกร แก้ไขโดยการรวบรวมและบูรณาการฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เกี่ยวกับความต้องการและโอกาสในการพัฒนาของชุมชนที่สามารถแข่งขันได้

(5) ปัญหาการขาดการปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนเกษตรกร แก้ไขโดยการสร้างข้อกำหนดด้านกฎระเบียบที่ท้าทายและสามารถทำได้

(6) ปัญหาการขาดความยั่งยืนในกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร ซึ่งเป็นเรื่องที่ท้าทายเกินกว่าที่จะทำงานด้วยหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง ต้องมีการบูรณาการการทำงานเพื่อให้เกิดความยั่งยืน

Problems/Challenges	Key findings to address the problem
Lack of awareness	Educating the public about CDFS model
Lack of interest	Promoting good example of CDFS by social media
Lack of fund	<ul style="list-style-type: none"> • Loan with low interest from Government Bank/Food Company • Encourage companies to show their social responsibility
Data collection & integration	Collecting and integrating data on community needs and opportunities can be challenging
Regulatory compliance	Ensuring compliance with regulatory requirements can be challenging
Sustainability	Ensuring the sustainability of the project beyond the project period can be challenging

5) แผนปฏิบัติการในปัจจุบัน

- (1) การประเมินความต้องการและการทำแผนที่ทรัพยากร เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานโรงเรียนเกษตรกรที่ดำเนินการโดยชุมชน
- (2) การอบรมผู้ฝึกอบรม Training of Trainers (ToT) สำหรับการเป็นผู้จัดกระบวนการโรงเรียนเกษตรกรในพื้นที่ต่อไป
- (3) การจัดตั้งโรงเรียนภาคสนามสำหรับเกษตรกรเพิ่มเติม เพื่อการสร้างเครือข่ายในการแลกเปลี่ยนความรู้สู่ความยั่งยืน

Action

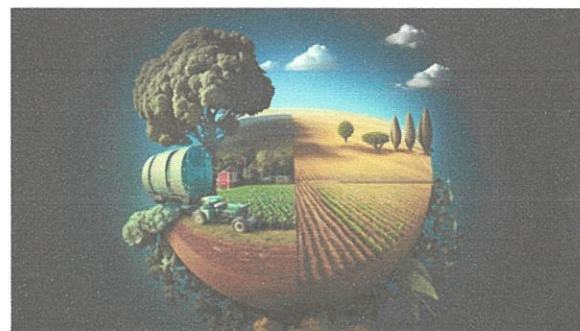
- Needs assessment and resource mapping
- Training of Trainers (ToT) workshops
- Establish more Farmer field schools

6) สถานะในอนาคตของ CDFS และแผนปฏิบัติการ

- (1) เป็นพันธมิตรที่มีประสิทธิภาพในการเสริมพลังให้กับชุมชน ในการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ของเกษตรกร เพื่อสร้างการพึ่งพาตนเองได้
- (2) เพิ่มประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์ ให้เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าสูง มีความหลากหลาย และเป็นเอกลักษณ์ของชุมชน สามารถสร้างความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นให้กับเกษตรกรในชุมชน
- (3) เพิ่มรายได้และความมั่งคั่งของเกษตรกรในชุมชนอย่างยั่งยืน

Future state of the CDFS

- Effective partner to empower the community
- Increase the product efficiency
- Increase their income and wealth

3.3 ประโยชน์ที่ได้รับต่อหน่วยงานภายในสังกัดของกรมส่งเสริมการเกษตร

3.3.1 ประโยชน์ต่อหน่วยงานต้นสังกัด

1) นำความรู้ แนวคิด วิธีการต่างๆ ที่ได้จากการอบรมมาปรับปรุงและปรับใช้ในการดำเนินกิจกรรม/โครงการพัฒนาวิธีการจัดกระบวนการตามโรงเรียนเกษตรกร ด้านการเกษตรให้กับเจ้าหน้าที่อำเภอและเกษตรกรจังหวัดพะเยา เช่น การจัดตั้งโรงเรียนเกษตรกรที่มีเกษตรกรเป็นผู้ดำเนินการและเจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมการเกษตรเป็นพี่เลี้ยง การสนับสนุนให้เกษตรกรสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน รวมไปถึงเกิดเป็นหลักสูตรหรือแนวทางพัฒนาโรงเรียนเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จให้เป็นต้นแบบในการพัฒนาชุมชนอื่นๆ ได้

2) นำแนวคิดการพัฒนาและพึ่งพาตนเองของโรงเรียนเกษตรกร ให้กลายเป็นศูนย์การเรียนรู้ด้านการเกษตรที่บริหารในรูปแบบวิสาหกิจชุมชนได้

3.3.2 ประโยชน์ต่อสายงานหรือวงการวิชาชีพในหัวข้อนั้นๆ

1) การดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรตามแบบโรงเรียนเกษตรกร มีประโยชน์ในการสร้างองค์ความรู้ในการจัดการด้านการเกษตรในพื้นที่ รวมไปถึงยังเป็นส่วนเสริมในการถ่ายทอดความรู้และทักษะให้แก่เกษตรกรด้วยการฝึกอบรมจากเกษตรกรด้วยกันเอง เพื่อเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงทรัพยากรและการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรสมัยใหม่ เกิดการเชื่อมโยงเกษตรกรในแต่ละท้องถิ่น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตพืชได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน ซึ่งช่วยลดภาระหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ในบางครั้งที่ไม่สามารถเข้าไปส่งเสริมความรู้ให้กับทุกกลุ่มเกษตรกรอย่างทั่วถึง

ส่วนที่ 4 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

4.1 ปัญหา/อุปสรรค

- ในการเดินทางไปอบรมยังต่างประเทศ อาจจะต้องใช้เวลาในการเดินทางหลายรูปแบบและใช้เวลามากกว่าปกติ ดังนั้นอยากให้ผู้ที่เข้ารับการอบรมสามารถขออนุญาตในการเตรียมตัวเดินทางได้ก่อนที่จะมีการเดินทางไปฝึกอบรม รวมไปถึงสามารถขออนุญาตหนังสือเดินทางระหว่างประเทศของหน่วยงานรัฐ เพื่ออำนวยความสะดวกในการเดินทางไปต่างประเทศ

4.2 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

- อยากให้มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่เดินทางไปอบรมยังต่างประเทศ เพื่อการเสริมสร้างประสบการณ์ และนำมาปรับเปลี่ยนวิธีในการทำงาน

ส่วนที่ 5 จะนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานอย่างไรบ้าง

1) ได้นำหลักการและแนวความคิดการดำเนินหลักสูตร CDFS และเนื้อหาสาระจากการอบรมที่เป็นประโยชน์ ช่วยส่งเสริมความรู้ที่มีความหลากหลาย โดยหลายประเทศมีลักษณะการดำเนินการโรงเรียนเกษตรกรที่ใกล้เคียงกับรูปแบบของประเทศไทย เช่น แนวคิดในการจัดกระบวนการ รูปแบบการจัดกระบวนการ และการคาดหวังให้เกิดการพัฒนาเกษตรกรให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นอย่างยั่งยืนผ่านการเกษตรแบบผสมผสาน และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม จนนำไปสู่การพัฒนาเป็นวิสาหกิจชุมชนและการท่องเที่ยวเกษตรเชิงอนุรักษ์ในชุมชน มาปรับใช้กับงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรในพื้นที่ต่อไป

2) นำรูปแบบแนวทางของการพัฒนากระบวนการโรงเรียนเกษตรกรอย่างยั่งยืนของประเทศต่างๆ มาปรับเปลี่ยนโรงเรียนเกษตรกร ให้กลายเป็นศูนย์การเรียนรู้เกษตรกรในรูปแบบเอกชน ที่มีการดำเนินการธุรกิจในรูปแบบบริษัทเพื่อพัฒนาการเกษตรอย่างยั่งยืนในชุมชน จากการแปรรูปผลผลิต การตลาด และการท่องเที่ยวเกษตรเชิงอนุรักษ์ ซึ่งในประเทศไทยยังคงขาดแนวทางในการพัฒนารูปแบบนี้ ซึ่งส่วนใหญ่ยังต้องพึ่งพาอาศัยภาครัฐเป็นผู้สนับสนุน

ส่วนที่ 6 ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

ลงวันที่ 21 ม.ค. 2568

ผู้ประสานงาน

ชื่อ-นามสกุล นายกิตติ อินน้อย

โทรศัพท์ 0 5488 7054

e-mail: phayao@doae.go.th